

24.10.2020 20:38

Vai masku valkāšana pārkāpj cilvēktiesības? Jurists saka – 'nē!'

Kārlis Arājs, Nacionālo ziņu nodaļas redaktors

Foto: Shutterstock

<https://www.delfi.lv/news/national/politics/vai-masku-valkasana-parkapj-cilvektiesibas-jurists-saka-ne.d?id=52590279>

Latvijas valdība 20. oktobrī [atbalstīja naudas sodu piemērošanu tām personām](#), kuras noteiktās publiskās vietās izvēlēties nelietot mutes un deguna aizsegu, kā arī noteikta virkne dažādu citu ierobežojumu, piemēram, attiecībā uz aktīvo atpūtu, sabiedrisko ēdināšanu un citi.

Līdz ar katru jaunu ierobežojumu vilni interneta vidē tiek pausti viedokļi, ka ierobežojumi ir pretrunā Satversmei. Lai pārbaudītu to pamatotību, portāls "Delfi" sazinājās ar advokātu biroja "[Sorainen](#)" partneri Andri Tauriņu, kurš uzsvēra, ka Satversme neierobežo pienākumu publiskās vietās noteikt sejas aizsegu vai masku valkāšanu.

Tāpat viņš norādīja, ka Satversmes 94. pants, kurā noteikts, ka ikvienam ir tiesības uz brīvību un personas neaizskaramību, kā arī tas, ka nevienam nedrīkst atņemt vai ierobežot brīvību citādi kā tikai saskaņā ar likumu, nav pretrunā ar šādu uzstādījumu. Proti, kā skaidroja advokāts, šis pants vispār neattiecas uz interneta komentāros apspriesto situāciju

Viņš arī skaidroja, ka komentāros izskanējušais viedoklis, ka Ministru kabineta (MK) noteikumi nav ievērojami, jo neatbilst tiesību aktu hierarhijai, nav pamatots, jo šie MK noteikumi tikuši pieņemti, balstoties uz Saeimas deleģējumu, kas uzlicis MK lemt par Covid-19 ierobežojošiem līdzekļiem.

Internetā cirkulējošajos aicinājumos neievērot MK noteikumus arī atrodamas atsauces uz tā dēvēto Ovjedo konvenciju, kas regulē cilvēktiesību un cieņas aizsardzību bioloģijā un medicīnā.

Šajā kontekstā jurists uzsvēra, ka konvencijas galvenais mērķis ir ierobežot vai faktiski regulēt jautājumus, kas saistīti ar biomedicīnu un ētiku, piemēram, orgānu transplantāciju, cilvēku piedalīšanos pētījumos u.tml.. Tauriņš pauda neizpratni par konvencijas piesaukšanu jautājumā par masku lietojumu publiskās vietās.

"Mēs nerunājam par cilvēka izvēļu ierobežošanu vai informētu piekrišanu uz medicīnisku aprūpi. Runa ir par rīcības ierobežošanu attiecībā uz citu cilvēku veselības sargāšanu. Konvencija šajos jautājumos neiejaucas," norādīja advokāts, piebilstot, ka viņa ieskatā atsaukšanās uz konvenciju ir nepamatota.

Tāpat šīs konvencijas 26. pantā norādīts, ka tajā paredzēto tiesību un aizsardzības pasākumu piemērošanu nedrīkst nekādi ierobežot, ja vien šādi ierobežojumi nav paredzēti tiesību aktos un nepieciešami demokrātiskas sabiedrības sabiedriskās drošības interesēs, lai novērstu noziegumus, aizsargātu sabiedrības veselību vai citu cilvēku tiesības un brīvības.

Jau vēstīts, ka valdības atbalstīto naudas soda noteikšanu par masku nevalkāšanu, konceptuāli jau ir [atbalstījusi atbildīgā Saeimas komisija](#). Galīgais lēmums gan vēl jāpieņem Saeimai.